

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-21721132

Konu : Soru Önergesi (7/27509)

7/27509 GK 154

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1623946 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Ağrı Milletvekili Sayın Nejla DEMİR'e ait 7/27509 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/27509) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8B6DF463-3585-4C4B-BFD3-76B9C2A73B11

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şevket KALANLAR

Mühendis

Telefon No: (312) 287 33 60

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**AĞRI MİLLETVEKİLİ SAYIN NEJLA DEMİR'E AİT 7/27509 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Yer altı ve yer üstü suları stratejik önemi ile birlikte sosyal ve ekonomik değeri yüksek kamu mallarıdır ve devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu nedenle bu kaynaklardan yararlanmak için ilgili mevzuata uygun hareket edilmesi zorunludur. Yer altı sularının kullanımı ve korunması 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne (DSİ) verilmiştir. DSİ tarafından inşa edilen sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetimi aynı Kararname'nin 121'inci maddesi uyarınca su kullanıcı teşkilatlara devredilebilmektedir. Bu teşkilatlar, devir sözleşmesi ve ilgili mevzuat çerçevesinde izinsiz su temin edilmesi halinde söz konusu suyun tahsisli su rezervine müdahale anlamına gelmesi nedeniyle ilgili kişilere ücret ve/veya ceza uygulaması yapabilmektedir.

6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi ile 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi uyarınca, Bakan onayıyla yürürlüğe giren "2025 Yılında Sulama Birliklerince İşletilen Sulama Tesislerinde Asgari Değer Olarak Alınacak Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifeleri" belirlenmiştir.

Bu tarifeler, sulama birliklerinin belirleyeceği ve uygulayacağı ücretler için bir eşik değer işlevi görmektedir. Sulama birlikleri, 2025 yılı için kendi tarifelerini Bakanlık onaylı eşik değer altında belirleyememektedir. Ayrıca, gelir ve giderlerini dengeleyecek bir bütçe oluşturmaları da beklenmektedir. Sulama birlikleri kâr amacı gütmeyen ve denk bütçe esasına göre çalışan kurumlardır. Su Kullanım Hizmet Bedeli (SKHB) eşik değerleri ise, tesislerin sürdürülebilirliği ile işletme ve bakım giderlerini karşılayacak en düşük düzeyde belirlenmektedir.

Sulama birliklerinin işletme ve bakım giderleri, detayda birçok alt kalemi barındırır da esas itibarıyla personel, bakım ve onarım, araç ve makine parkı giderlerinin yanı sıra, terfili sulamalarda enerji ve diğer cari giderlerden oluşmaktadır. İzleme ve değerlendirme çalışmalarına göre maliyeti etkileyen başlıca gider unsurları aşağıda sıralanmıştır:

- Sulama tesisinin klasik, kanaetli veya borulu sisteme göre inşa edilmesi,
- Sulama tesisine suyun cazibeli, terfili veya yer altı suyu kuyuları ile sağlanması,
- Sulama tesisinin terfili olması durumunda terfi merkezi sayısı, terfi yüksekliği vb,
- Su iletim ve dağıtım kayıpları,
- Sulama sahasında uygulanan sulama yöntemi (vahşi, yüzeysel, basınçlı vb),
- Tesisten kaçak veya kontrolsüz su kullanım durumu,
- Sulama tesisinin işletme yaşı ve kalan ekonomik ömrü,
- Sulama tesisinin bakım ve onarım ihtiyacı,
- Sulama tesisinin yenileme ihtiyacı ve sulama birliğinin imkanları,
- İşletme, bakım ve onarım faaliyetlerinde kullanılan diğer girdi fiyatlarındaki artışlar (elektrik, asgari ücret, boru ve ekipmanları vb),
- Projedeki planlama öngörülerinin gerçekleşme durumu,
- Sulama sahasındaki bitki deseni,
- Sulama sahasında sulu tarım kültürü (entansif veya eskansif), geleneksel alışkanlıklar, çiftçinin işbirliği ve katılımı,
- Sulama birliğinin kurumsal kapasitesi (teşkilat yapısı, personelin vasfı ve sayısı, araç ve iş makinası parkı durumu, araç veya iş makinası kiralama ihtiyacı),

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Sulama sahasındaki toplulaştırma ve tarla içi geliştirme çalışmalarındaki durum ve ihtiyaç ile
- Sulama birliğinin borç stoğu ve birliğin bu borcu ödeme kabiliyeti, mali yeterliliği ve etkinliği gelmektedir.

28.04.2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7139 sayılı Kanun’un 51 inci maddesiyle 6172 sayılı Kanun’a eklenen Ek madde 1’in altıncı fıkrasında; “Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarından, suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katı ücret alınır.” şeklinde düzenlenmiştir. Kanun’da belirlenen hükümler dışında uygulama yapılması mümkün değildir.

Sulama tesislerinin işletme ve bakım sorumluluğunu devralan birlikler, görev alanı dışına; su kaynağı, görev alanının sulama suyu ihtiyacını karşılıyor ve artıyorsa, sulama sistemi ilave alanlara verilecek su miktarını taşıyabilecek kapasitede ise görev alanı dışında sulanmak istenen sahada meyve bahçesi vb. sabit tesis kurulmaması, tek yıllık bitki ekimi yapılması, sahanın ve kullanılan su miktarının kontrolünün sağlanması şartlarına bağlı olarak DSI’nin uygun görüşü alınmak kaydıyla bir yıl süreli su kullanım sözleşmeleri ile su verebilmektedir.

28.04.2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7139 sayılı Kanun ile 6172 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikler kapsamında, 6172 sayılı Kanun’un 18’inci maddesinin birinci fıkrası "Birliklerin denetimi DSI veya Bakanlık tarafından yapılır. Birlikler mali yönden yılda bir defa ayrıca Maliye Bakanlığı’nın denetimine tabidir. Bu denetimler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği, gerekli işlemlerin yapılması için Bakanlığa gönderilir." şeklinde değiştirilmiştir. Diğer taraftan sulama birlikleri Sayıştay tarafından da doğrudan denetlenebilmektedir.

Ayrıca DSI’nin, devrettiği tesisi her zaman kontrol edebileceği ve yürütülen işletme, bakım ve yönetim hizmetlerini bu sözleşme hükümleri ve mer’i mevzuat uyarınca denetleyebileceği devir sözleşmesinde de yer almaktadır.